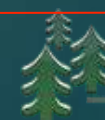

Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos(LMSA) pastabos ir pasiūlymai LR saugomų teritorijų įstatymo NR. I-301 projektui

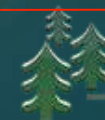
- ▶ Pristato: dr. Algis Gaižutis, LMSA pirmininkas
- ▶ *LR Seimo Aplinkos apsaugos komiteto posėdis,
2023-09-13*

Pranešimo turinys

1

- ▶ Bendras STĮ projekto įvertinimas
- ▶ Trumpas LMSA pastabų ir pasiūlymų prisistatymas
- ▶ ST teisinio reglamentavimo tobulinimo perspektyvos

Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija

Forest and Land Owners Association of Lithuania

Esminiai STI projekto privalumai:

2

● siekiama **paspartinti apsaugos sutarčių sudarymą** su žemės savininkais ir valdytojais, sudaryti galimybes atsirasti **privačioms saugomoms vietovėms**

● atskiri geri pasiūlymai **sąžiningesniai kompensavimui** už apribojimus ūkinei veiklai ir nuosavybei:

> kad **teisė į kompensaciją nenutrūktų**, jeigu pasikeičia žemės sklypo savininkas

> ir kad **nustatoma ne mažesnė kaip 3,5 proc.** skaičiavimuose naudojama vidutinė metinė ilgalaikių palūkanų norma

● tikslinama **žemės savininkų informavimo** apie veiklos apribojimus saugomose teritorijose tvarka;

● atsiranda **galimybė suderinti tarpusavyje teisinį reglamentavimą**, nes tuo pat metu rengiamas (nauja redakcija) **LR Miškų įstatymo projektas** ir **LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo** eilės straipsnių pakeitimo projektas.

Esminiai STJ projekto trūkumai (1):

3

● ambicijos dėl vienkryptės ST plėtros prieštarauja Seimo 2020-06-04 patvirtintoje LTBP koncepcijoje numatytam ST optimizavimui, **nėra pateikiama** pagal Teisėkūros pagrindų įstatymą **būtinės analizės ir pagrindimo** ar Valstybei ir piliečiams tas siūlomas pokytis „**pagal kišenę**“ ?

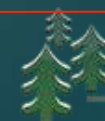
- parašome Seimo AAK kreiptis į AM pateikti dabartinio STJ **galiojančio teisinio reguliavimo poveikio ex-ante** ir siūlomo reguliavimo **ex-post** vertinimą;
- parašome Seimo AAK ir Seimo KRK **surengti bendrus klausymus** dėl Saugomų teritorijų esamo ir keičiamo teisinio reglamentavimo poveikio;
- prašome STJ **numatyti teisinės prielaidas ST optimizavimui** ir **visų ST apskaitai** oficialioje statistikoje, įskaitant **ir kitas teritorijas, kurioms yra nustatytos teisinės apsaugos priemonės**, išlaikyti esamus **reikalavimus ST steigimui/nustatymui**.

● toliau **ignoruojama prievolė sąžiningai ir pilnoje apimtyje atlyginti** už apribojimus ST ūkinei veiklai ir nuosavybei (tiek **steigiant**, tiek **nustatant** ST)

- prašome įstatymų leidėjų STJ įtvirtinti principą, kad privačioje žemėje apribojimais **isigalioja tik po to**, kai **jie įregistruojami Nekilnojamo turto registre**, o savininkui **atlyginama** už apribojimus **arba/ir sudaroma apsaugos sutartis** (siūlymus 22 str. 12 d. ir 35 str. 1, 2 ir 3 p. pateikėme).

Miško savininko požiūriu:

Esminiai STĮ projekto trūkumai (2):

4

● **Dėl privačių saugomų vietovių** nustatymo ir kompensacijų apskaičiavimo bei išmokėjimo reglamentavimo. Manytume, siūlomas reglamentavimas nebus patrauklus žemės ir miško savininkams, todėl iš principo pažangi iniciatyva gali būti pasmerkta žlugti.

- parašome **surengti atskirą išsamią diskusiją** šiuo klausimu, kaip tinkamiau papildyti ir tikslinti 35 str. 10, 11, 12, 13 ir 14 punktus;
- prašome įstatymų leidėjų STĮ **numatyti teisinės prielaidas ST optimizavimui** ir **visu ST apskaitai** oficialioje statistikoje, įskaitant **ir kitas teritorijas, kurioms yra nustatytos teisinės apsaugos priemonės**.

● Nepriimtina, kad ir toliau paliekamos „**šešėlinių**“ **saugomų teritorijų** kategorijos - **ekologinės apsaugos zonos** ir **buferinės apsaugos zonos**. Galbūt- ir **gamtinis karkasas**...

- Būtina koreguoti:

<...>2.straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos¶

...9. Ekologinė apsaugos zona - ~~teritorija saugomos teritorijos funkcinė zona~~, kurioje nustatomi veiklos apribojimai siekiant apsaugoti gretimas teritorijas, objektus ar jų aplinką nuo galimo neigiamo veiklos poveikio. <...>¶

Esminiai STJ projekto trūkumai (3):

5

● Požiūris į savininką ST: **šeimininkas** ar „**nuomininkas**“ ?
Nepriimtina, kad **norima eliminuoti žemės ir miško bei kito nekilnojamojo turto savininkus, valdytojus ir naudotojus, savivaldos organizacijas, ūkininkus, žemdirbius** iš saugomų teritorijų įkūrimo, jų ribų koregavimo ir tolesnio saugomų teritorijų tvarkymo klausimų sprendimo

- parašome užtikrinti, kad apsaugos ir tvarkymo veiklai konkrečioje ST koordinuoti **sudaromoje jungtinėje taryboje privalomai dalyvautų** žemės ir miško bei kito nekilnojamojo turto savininkų, valdytojų ir naudotojų, ūkininkų, žemdirbių savivaldos organizacijų atstovai (pasiūlymus tikslinti 28 str. 8 p. pateikėme);
- prašome **numatyti ST įstatyme sąlygas** ir AM atkurti **Pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų keitimo nagrinėjimo komisiją privalomai dalyvautų** žemės ir miško bei kito nekilnojamojo turto savininkų, valdytojų ir naudotojų, ūkininkų, žemdirbių savivaldos organizacijų atstovai (pasiūlymus tikslinti 22 str. 10 p. pateikėme).

● Nepriimtina, kad ir toliau **norima suabsoliutinti** saugomų teritorijų reglamentavimo nuostatas, pastatant jas aukščiau LR Konstitucijoje įtvirtintų privačios nuosavybės teisių...

- Būtina koreguoti 34 str.1 d.:

<...> 1. Žemės ir kito nekilnojamojo turto savininkai, valdytojai bei naudotojai turi Žemės įstatymo ir kitų įstatymų nustatytas teises. ~~Šiomis teisėmis jie gali naudotis tiek, kiek jos neprieštarauja šiam įstatymui.~~ Žemės ir kito nekilnojamojo turto savininkų, valdytojų ir naudotojų teises saugo įstatymai. Pažeistos teisės turi būti atkuriamos, o padaryti nuostoliai atlyginami įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Žemės ir kito nekilnojamojo turto savininkų, valdytojų ir naudotojų teisės gali būti apribotos įstatymų nustatyta tvarka visuomenės, aplinkos bei gamtos apsaugos interesais, o šie apribojimai konkrečiai žemės valdai (ar jos daliai) taikomi nuo jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą.

NACIONALINIS MIŠKŲ SUSITARIMAS

PRIVAČIŲ MIŠKO SAVININKŲ SEKTORINĖS GRUPĖS

VIZIJA

Lietuvos miškų savininkai - pilnateisiai savo turto šeimininkai, kuriais pasitikima, atsakingi už atitinkančią visuomenės poreikius profesionalią visų privačių miškų apsaugą, priežiūrą ir naudojimą, užtikrinti savo nuosavybės teisių saugumą ir tęstinumą.

Miško savininkai atsakingai investuoja į didelę įvairovę pasižyminčių privačių miškų vertę ir jų teikiamų gėrybių išlaikymą, gausinimą bei tvarų daugiafunkcį naudojimą; šalies privatus miškų ūkis yra ekonomiškai gyvybingas, konkurencingas ir inovatyvus.

Lietuvos miškų politikoje pro medžius yra pirmiausiai matomi žmonės su jų daugialypiais poreikiais, siekais ir tikslais.

Bendrapiliečiai privačių miškų teikiamais ištekliais ir ekosisteminėmis paslaugomis naudojami vadovaudamiesi abipusės pagarbos principu, nepažeidžiant miškų savininkų privatumo, saugumo ir privačios nuosavybės bendrųjų teisių arba pasiekus susitarimą su konkrečiu miško savininku.

Jeigu dėl deklaruojamo viešojo intereso privačiame miške įstatymu yra apribojama ūkinė veikla ir/ar nuosavybės teisės ir dėl to savininkas patiria nuostolius, jie yra atlyginami pilnai ir savalaikiai, kaip tai numato LR Konstitucija.

Darnūs santykiai tarp žmonių veda prie darnių sprendimų saugomose teritorijose

*Išsamiau apie LMSA ir
privačius miškus:
www.lietuvosmiskai.lt
facebook.com/lietuvosmiskai.lt*

